

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie Onderwijs
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 27 juni 2016

Betreft: voortgangsrapportage passend onderwijs

Beste leden van de Kamercommissie,

Op 29 juni spreekt uw Kamer over de negende voortgangsrapportage passend onderwijs. Bijna twee jaar na de start is passend onderwijs nog volop in ontwikkeling. Het zal nog een aantal jaren kosten voordat passend onderwijs werkt zoals het bedoeld is.

Sinds de start van passend onderwijs ondersteunen de PO-Raad en VO-raad hun leden bij de implementatie van passend onderwijs. Bij aanvang vooral gericht op de inrichting van de samenwerkingsverbanden, de benodigde processen en informatievoorziening. In de loop van de tijd steeds meer gericht op vroeg-signalering en preventie, snellere inzet van ondersteuning en hulp en op de doorontwikkeling naar meer inkluderende vormen van onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuningsvragen.

De PO-Raad en VO-raad organiseren diverse vormen van ondersteuning, zoals regionale en landelijke bijeenkomsten, het inrichten van netwerken voor kennisdeling, het maken van handreikingen en informatiebrochures of de inzet van experts bij vragen en knelpunten vanuit de regio's. Daarbij wordt samengewerkt met belangrijke stakeholders als ouder-, vak- en beroepsorganisaties.

Op dit moment wordt ingezoomd op belangrijke thema's als het voorkomen van thuiszitters; de (op preventie gerichte) samenwerking tussen zorg en onderwijs; de rol van de schoolbestuurder in het samenwerkingsverband; institutionele samenwerking tussen regulier en speciaal (basis)onderwijs. Voor het slagen van passend onderwijs is een goede aansluiting op de ontwikkelingen van de drie decentralisaties in het sociale domein een voorwaarde. Samen met partners ontwikkelen de PO-Raad en VO-raad een gedragen visie om de benodigde transformatie tot een succes te maken.

Wij zien in veel regio's allerlei activiteiten en initiatieven op deze thema's en mooie resultaten. Maar deze ontwikkelingen hebben ook tijd nodig en alle inspanningen leveren soms niet meteen het gewenste resultaat. Daarnaast vragen de volgende punten, naar de mening van de raden, extra aandacht en inzet van alle partners:

- We constateren dat passend onderwijs minder een bestuurlijk traject is en meer verschuift naar de werkvloer. Daar moet passend onderwijs gerealiseerd worden. De rol, positie en inzet van de schoolleiders zijn een bepalende factor voor het succes van passend onderwijs in de school, samen met het schoolteam. Om dit goed in beeld te krijgen is een langlopende evaluatie in gang gezet door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO).
- De thuiszitters zijn beter in beeld, er komen steeds meer thuiszitterstafels en diverse regionale initiatieven die met succes het aantal thuiszitters weten terug te dringen. Een thuiszittersoverleg waarin raden en betrokken partners zitting hebben, volgt, verspreidt en initieert kennis en aanpakken. Betere monitoring door scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten, goed verzuimbeleid, het inrichten van actietafels en een initiatief als Lansbrekers moeten hun vruchten gaan afwerpen, en leiden tot een sluitende aanpak in de regio (inclusief doorzettingskracht). Evenals de toegezegde gezamenlijke inzet van de partijen tijdens de thuiszitterstop van 13 juni jl. We verwachten hier binnen een half jaar positieve effecten van.
- Partners binnen de samenwerkingsverbanden moeten elkaar leren kennen en vertrouwen waar het gaat om vragen naar extra inzet van ondersteuningsmiddelen. Dat vraagt ook om het versterken van de professionele ruimte om onnodige bureaucratie te schrappen. Met bovenregionale afspraken kan de bureaucratie voor de scholen voor (voortgezet) speciaal (basis) onderwijs worden verminderd.
- Er dreigt sluiting van (bovenregionale) specialistische onderwijs(-zorg)arrangementen voor complexe doelgroepen (zie ook de monitor vso), zonder dat er passende alternatieven voorhanden lijken te zijn. We zien dit als een ernstig risico. Als raden zetten we dan ook in op het in kaart brengen van de regio's waar dit dreigt te gebeuren en bieden we ondersteuning om tot oplossingen te komen.
- Het is terecht dat uit het onderzoek naar eventuele verevening van de middelen voor lwoo en pro wordt geconcludeerd dat landelijke verevening niet aan de orde is. In de bouwstenen voor mogelijke verdelingsystematieken wordt gekeken naar de middelen die in het vo beschikbaar zijn voor achterstandenbeleid. Voor het vo gaat het hierbij om een budget van beperkte omvang. Zeker gezien het feit dat het aantal achterstandswijken toeneemt, vragen we om voldoende middelen voor leerlingen uit deze wijken.
- Er is een opvallend verschil tussen de bekostigingsregels bij de lichte (waaronder lwoo en pro) en zware ondersteuning (vso). Dit zit in de bepaling welk swv de ondersteunings-bekostiging betaalt voor de leerling. Bij de zware ondersteuning van vso is dat het swv van de school van herkomst of het swv waar de leerling woont, dus op basis van GBA-thuis-postcode (bij nieuwe instroom, meestal aan de orde omdat het de overgang van po/so → vo/vso betreft). Bij de lichte ondersteuning van lwoo/pro is het betalende swv dat van de school van inschrijving. Dit verschil maakt de invoering van passend onderwijs

nodeloos complex en verwarrend, bovendien wordt het als niet terecht/onrechtvaardig ervaren. De raden vragen om deze weeffout te herstellen.

- We zien in het land veel nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan tussen reguliere en speciale scholen met de bedoeling om meer inkluderend onderwijs mogelijk te maken voor leerlingen met beperkingen. Dit vraagt van alle betrokken partners veel inzet, commitment, inventiviteit en ook lef. Bij het overdragen van specialistische voorzieningen aan de reguliere partners, vragen zij zich, begrijpelijk, af of dat wel meteen goed zal gaan. Wij vragen de Tweede Kamer om een overgangssituatie mogelijk te maken. Dit is van belang om deze ontwikkeling verder mogelijk te maken. Daarin wordt voor een bepaalde tijd een aantal voorwaarden rond b.v. professionalisering, bevoegdheden leraren, examinering, financiering en leerlingenvervoer geborgd die op basis van de WEC voor speciale leerlingen zouden gelden.

Extra inzet door alle partners blijft van belang. Als raden agenderen we deze thema's op de agenda's van de netwerken, het bestuurlijk overleg onderwijs-jeugd, passend onderwijs en de stuurgroep (v)so in de transities om tot gezamenlijke oplossingen te komen.

Aan de Kamer vragen we:

- Handhaving van de budgetten voor het achterstandenbeleid en koppeling daarvan aan passend onderwijs.
- Harmonisatie van de bekostigingsregels voor lichte en zware ondersteuning.
- Betere borging van de overgangen van speciale naar reguliere scholen c.q. schoolbesturen.

Daarmee dragen we gezamenlijk bij aan het slagen van passend onderwijs. Een term overigens die naar de mening van de PO-Raad en de VO-raad op termijn niet meer gebezigd zou moeten worden: passend onderwijs is immers gewoon goed onderwijs voor alle leerlingen.

Met vriendelijke groet,

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad

Paul Rosenmöller
Voorzitter VO-raad